

Den skjeve skår i PISA

PISA-undersøkelsen 2022 ble lagt fram før jul. Den gir et enormt datamateriale som man kan dukke ned i og undersøke. Selv om PISA på ingen måte måler alt som er viktig i matematikkfaget, kan den gi utgangspunkt for interessante diskusjoner.

For Norges del er det ubetydelige resultatsforskjeller mellom gutter og jenter i PISA, men økende forskjeller mellom elever med høy og lav sosioøkonomisk status. Samtidig er norske elevers stress knyttet til matematikk økende. Mange kolleger gjenkjenner dette og uttrykker bekymring. Gode holdninger til faget og gode resultater henger sammen med interesse og trivsel. Matematikkglede og engasjement må få større plass.

690 000 elever har brukt tid på å delta i PISA, og mange forskere gjør analyser for å få fram interessante resultater. Det er rimelig å stille spørsmål ved om PISA er verdt pengene og tidsbruken. Resultatene som kommer fram i media er ofte avgrenset til en tabell som viser enkeltlands prestasjoner, og disse oppslagene har stor innvirkning på skolepolitikken. Overskriftene denne gang handlet mest om nedgang i resultatene etter 2018.

Nedgangen i PISA-skår kan åpenbart delvis forklares av pandemien. Elevene opplevde hjemmeundervisning, uforutsigbare ramme-

vilkår og til dels slitne lærere som prøvde å få til tilpasset opplæring for alle.

En annen årsak er kanskje den nye læreplanen. Den legger vekt på dybdelæring, kjerneelementer og programmering og forutsetter omlegging av praksis. Hvordan fanger PISA opp at det legges mer vekt på å bruke ulike representasjonsformer i argumentasjon? Og vil innsatsen som lærere legger ned for å gi god undervisning i programmering, nærmest umiddelbart gi uttelling i PISA?

Innføring av en ny læreplan krever energi, det er tidkrevende og langsiktig. Endringer i praksis gir ikke alltid umiddelbar mestringfølelse, verken for lærere eller elever. Vi gjør erfaringer og justerer underveis; veien blir til mens vi går. Når innføringen skjer under en pandemi, kan veien bli ekstra smal og kronglete. Kanskje resultatene ikke er svakere enn man kunne forvente?

Uansett bør neste PISA-undersøkelse vise at matematikkleden har økt i norske klasserom. Tangenten vil gjerne – som alltid – ha artikler som inspirerer til lærerik og engasjerende matematikkundervisning.